

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

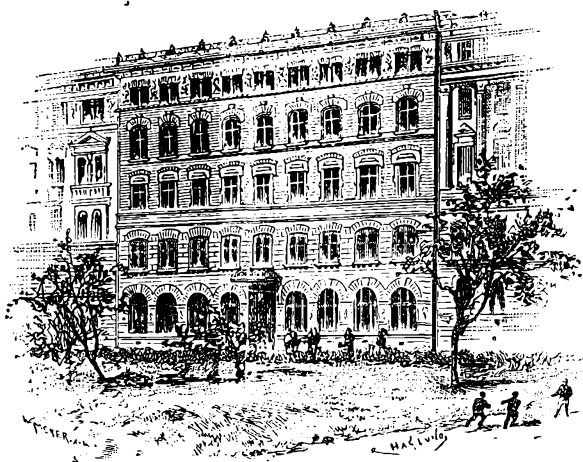
BESKOWSKA SKOLAN

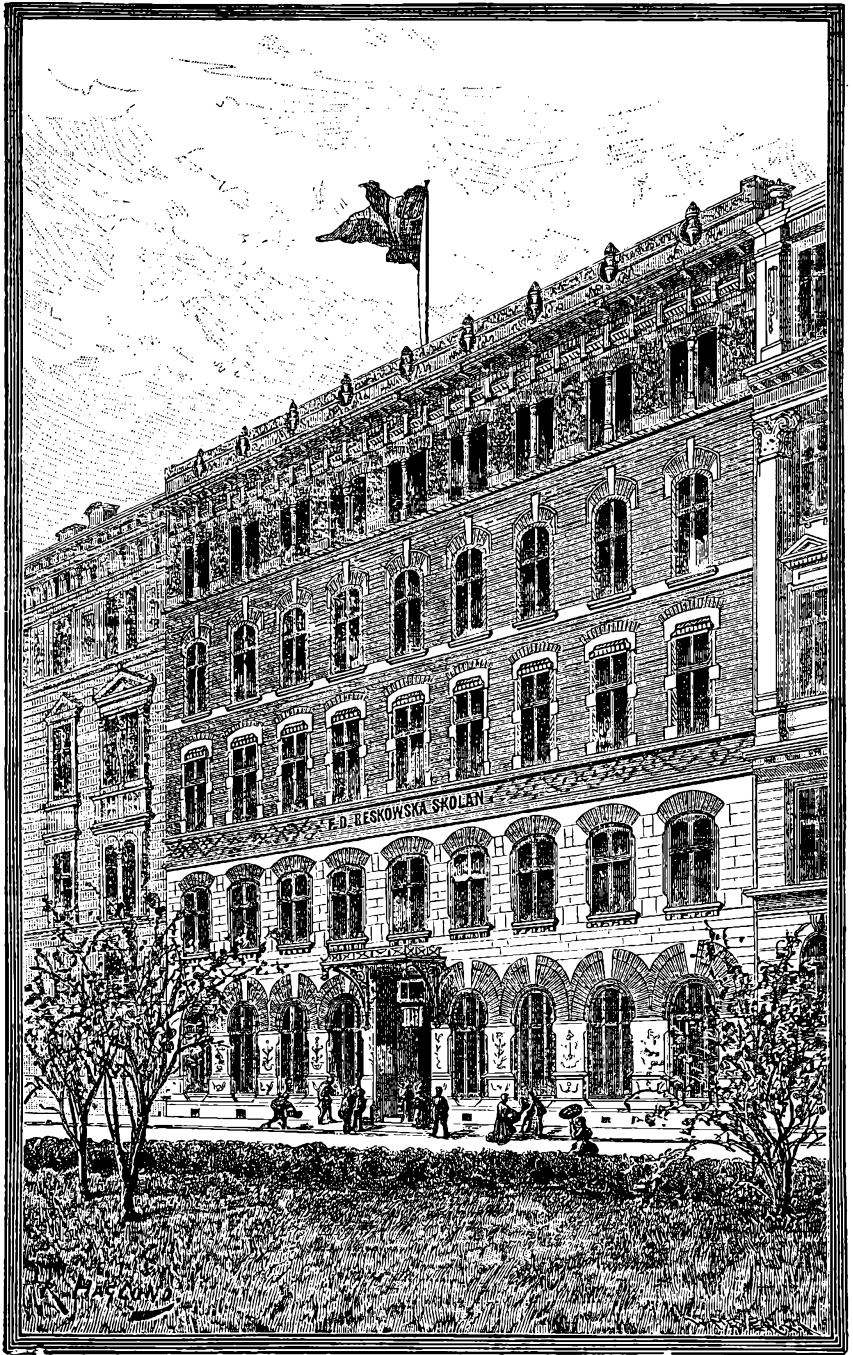
I

STOCKHOLM

LÄSÅRET 1912—1913

ÅRSBERÄTTELSE

BESKOWSKA SKOLAN

I

STOCKHOLM

LÄSÅRET 1912—1913.

ÅRSBERÄTTELSE

AV

D:R **STEN LAGERGREN**

SKOLANS FÖRESTÅNDARE

STOCKHOLM 1913
O. L. SVANHÄCKS BOKTRYCKERI

Beskowska skolan

består av

1. **s. k. kindergarten** för gossar och flickor;
2. **en förberedande avdelning** med tre klasser för gossar och flickor;
3. **realskola** med fem klasser. För inträde i realskolans lägsta klass fordras inga kunskaper i främmande språk;
4. **real- och latingymnasium** med fyra ett-åriga klasser. Vid slutet av varje vårtermin anställs vid läroverket studentexamen med sista årsavdelningens lärjungar.

Inträdesprövning verkställs hälst i slutet av vårterminen, men även före höstterminens början.

Årsberättelse.

Undervisningstid.

Höstterminen. Militärövningarna för gymnasisterna började den 27 augusti. Inträdes- och flyttningsprövningar hölls den 4—10 september. Den 11 september började undervisningen i vanlig tid på morgonen; i den 1:a förberedande klassen dock först den 20 i samma månad. Terminen avslutades den 21 december.

Vårterminen började den 13 januari, och läsningen avslutas den 31 maj.

Morgonbön har hållits för klasserna IV—3 (kl 7.45—8) i bön-salen;

» för klasserna 2—1:a förberedande uti lärorummet före första lektionstimmen.

Fjärde, tredje och andra gymnasieringarna ha för *idrottsövningar o. d.* varit fria från lektioner fredagarna, första ringen samt femte och fjärde klasserna torsdagarna efter frukostlovet.

Timplan

	1 förb.	2 förb.	3 förb.	1	2	3	4	5	Ring I		Ring II		Ring III		Ring IV	
									R	L	R	L	R	L	R	L
Kristendom.....	Dagligen 3 lektioner à 35 min.	15 min.	30 min. varje morgon.			2	2	2	2		2		2		2	
Svenska		11	10	5	5	5	4	3	3		2		3		3	
Engelska.....		—	—	5	4	3	3	3	3		3		2		3	
Tyska		—	—	—	—	6	6	5	3		2		2		2	
Franska		—	—	—	—	—	—	—	—		4		4		4	
Latin		—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	7	—	7
Historia		—	2	2	3	3	3	3	3		3		3		3	
Geografi ...		—	2	4	2	2	2	2	2		1		—		—	
Biologi		—	—		2	2	2	2	1		2		1		1	
Matematik		5	6	4	5	4	5	4	7		6		6	3	7	3
Fysik		—	—	—	—	—	2	2	2	—	3	—	4	3	4	3
Kemi		—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	—	2	—	2	—
Filosofi		—	—	—	—	—	—	—	—		—		1		1	
Teckning		—	—	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1	1	1
Välskrifning		2	2	2	1	—	—	—	—		—		—		—	
Slöjd	2	2	2	2	2	—	—	—		—		—		—		
Summa lektioner	18	20	24	25	25	30	30	30	30	31	32	32	32	32	33	33

Läro- och Läseböcker.

(Finare stilsort utmärker böcker, som lärjungarne ej äro skyldiga att äga.)

Kristendom: Svenska Psalmboken (1 förb.—IV); Bibeln (1 förb.—IV); Luthers lilla katekes (1—5); B. J:son Bergqvist, Bibliska berättelser (3 förb.—3); S. Herner, Israels historia i kort sammandrag (4); E. Stave, Jesu liv (5); Gummerus—Rosenqvist—Johansson, Kyrkohistoria för lycéer (I—IV); E. Johansson, Kristlig religionslära (II—IV); A. Ahlberg, Religionshistorisk översikt (IV).

F. Lundin, Kyrkohistoria för hemmet (I—III); N. Söderblom, Främmande religionsurkunder (I—IV); N. Söderblom, Kristendomen och religionerna (IV); Hedén, Religionerna (III—IV); Lutherska kyrkans bekännelseskriter (I—IV); Levin, Ur kyrkohistoriens källor.

Svenska: Almquist, Barnens första läsebok (1 förb.); Kruse-Löwenhjelms, Vår nya läsebok (1 förb.); Almquist, Barnens andra läsebok (2 förb.); Rosenborg, Läsebok för småskolan I (2 förb.); A. M. Roos, I Önnemo (2 förb.); Robinson Kruse (3 förb.); Topelius, Läsning för barn I (3 förb.); Sagokvällar för Moster Lotta av H. Andersson (3 förb.); Selma Lagerlöf, Nils Holgersons underbara resa genom Sverige (1); Hedda Andersson, Grekiska sagor (1); Bergman, Läsebok för skola och hem I (2), II (3); Heidenstam, Svenskarne och deras höfdingar (4); Runeberg, Fänrik Ståls sägner (4); Runeberg, Älgskytterne (5); Snoilsky, Svenska bilder (5); Bergman, Läsebok i nyare svensk litteratur I (5), II (1); Steffen, Isländsk och fornsvensk läsebok (1); Steffen, Översikt av svenska litteraturen I (II), II, III, (III), IV (II, IV) o. V (III, IV); Tegnér, Fritiofs saga (1); Steffen, Svensk litteraturhistoria (I—IV); Björnson, Arne (III); Ibsen, Fru Inger till Östråt (III); Holberg, Erasmus Montanus (II); Oehlenschläger, Hakon Jarl (II).
Richter, Svensk rättskrivningslära, 1:a kursen (3 förb.): Heuman, Övningsbok i svensk satslösning (1—5); Widegren—Lauritzen, Svenska språkets formlära (2, 3); Sundén, Svensk språklära (4—5); Fagerlund, Dispositionsövningar (I, II).

Engelska: Swan-Bétis, Scenes of English Life, Book I (I—3), II (3—4), III (4—5); Calwagen-Lindqvist, Kortfattad Engelsk

Språklära (1—II); Books for the Bairns 3 (1, 2); Longman's British Empire Readers: Second Primer (1), Second Infant (2), I (3), II (4), V (I), VI (II); Åhlström, Engelsk läsebok (3—4); Burnett, Little Lord Fauntleroy (5, IV); Synge, Great deeds (I); Pain, Eliza (II); Jerome, Novel Notes (III); Dickens, A Christmas Carol (IV); Afzelins' Engelsk Grammatik (III, IV); Harlock, Mogenhetsuppgifter i engelska (II, IV); Afzelius, Övningar till syntaxen (III).

Tyska: Hjorth—Lindhagen, Praktisk lärobok (3, 4); Hjorth, Bihang till Praktisk lärobok (3, 4); Hjorth, Tysk grammatik (3—IV); Hjorth, Kort övningsbok till den tyska grammatiken (5—II); Hjorth—Heumann, Tyska skrivövningar (III—IV); Hjorth—Lindhagen, Kleine Schülerbibliothek IV (4), V, VIII (5); Pederzani—Weber, Auf rauhen Pfaden (1); Wildenbruch, Vergnügen auf dem Lande (1); Heyse, Colberg (II); Buergel—Goodwin, Mogenhetsuppgifter i tyska (II); Jensen, Aus Lübecks alten Tagen (III); Hjorth, Vermischte Lektüre (IV).

Franska: Edström, Kortfattad grammatik (III, IV); Böttker--Höst, Elementarbok (II, III); Halévy, Abbé Constantin (IV); Laboulaye, Contes bleus (III); Maupassant, Contes choisis, ed. Fahlstedt (IV); Stier, Petites Causeries Françaises (III, IV).

Latin: Liljeblad, Latinsk läsebok (I); Ovidius, Risbergs urval (III); Cæsar, De bello Gallico, Boëthii ed. (II, III); Svetonius, Vita Divi Julii, ed. Wallquist (III); Andersson, Latinsk antologi (II—III); Livius, Kullanders Krestomati (IV); Cicero, Cato maior, Klingbergs ed. (IV); Horatio Oden, Österbergs ed. (IV); Törnebladh—Lindroth, Latinsk språklära, mindre upplagan (I—IV); Lindroth, Romerska antikviteter (III); Cavallin, Latinskt lexikon (III—IV).

Historia: Fryxell, Berättelser ur svenska historien, I (3 förb.); Odhner—Hildebrand (II—IV); Grimberg, Sveriges historia i sammanhang med Danmarks och Norges, för realskolan (2—5); Nordahl—Rolfen, Världshistoria N:o 2 (1—2); Pallin—Boëthius, Lärobok i allmän historia, för realskolan (3—I); Montelius—Hildebrand, Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens svenska historia (I); Pallin—Boëthius, Nya tidens historia (II—IV); Nyström, Lärobok i svensk statskunskap (IV).

Historiska läseböcker av Hedda Andersson, Boëthius, Ekmark, Estlander, Fryxell, Nordahl—Rolfen, Rydfors, Schück—Lundahl, Sjögren; Bang, Europeisk kulturhistoria; Lundqvist, Historiska dikter; Hildebrand—Grimberg, Ur källorna till Sveriges nyare historia.

- Geografi:** Carlson, Skolgeografi, I (1—5); Carlson—Fagerlund, Skolgeografi, II (I o. II).
Geografiska läseböcker av Schram—Svederus och Fehr; Fagerlund—Falk; A. Sandström, Natur och arbetsliv i Svenska bygder I o. II.
- Filosofi:** Hans Larsson, Psykologi (fjärde, fullständigt omarbetade uppl.) (III—IV); Borelius—Strömberg, Lärobok i den formella logiken (IV).
R. Tigerstedt, Hjärnan såsom organ för tanken. Hans Larsson, Kunskapslivet.
- Matematik:** Sievers, Räknelära (1 förb.—3 förb.); Asperén och Damm, Lärobok i räkning (3 förb.—3); Lindhagen och Gahm, Exempelsamling till bråkläran (1, 2); Meyer, Geometri (4, 5); Möller, Algebra (4—IV); Lagergren, Plangeometri för gymnasiet (I, II); Tham, Planimetri (II); Hedström—Rendahl, Trigonometri (II—IV); Lagergren, Stereometri, för realgymnasiet (IV R); för latिंगymnasiet (IV L); Nilsson, Stereometriska räkneexempel (III—IV); Rydberg, Algebraiska studentuppgifter, Geometriska studentuppgifter, (III—IV); Collin, Analytisk Geometri (III—IV); Wackerbarths och Lindmans Logaritmtabeller (I—IV).
- Fysik:** Hellsten, Lärobok i experimentell fysik (4—5); Moll, Lärobok i fysik (I—IV R); förkortad upplaga (III—IV L); Rydberg, Fysikaliska studentuppgifter (II—IV R).
- Kemi:** Abenius, Oorganisk kemi (I—IV); Widman, Handledning vid syntetiska laborationsövningar (III); Cleve, Kvalitativ kemisk analys (III—IV).
- Biologi:** Almquist—Andersson, Läran om djuren (1—5); Almquist—Andersson, Zoologi för gymnasiet (II—IV); Bohlin, Lärobok i Botanik (2—5); Skärman, Lärobok i botanik (I—II); Almquist, Lärobok i botanik (III—IV).
- Teckning:** Henriques, Lärobok i geometrisk ritning (5—IV).

Lärokurser.

Kindergarten.

Lärlarinna: *Dagmar Carlson.*

Arbetstid 1,10—3,10.

S. k. arbetsmedelpunkter under året hava varit: Lantgården, Den första brasan, Tummelisa-sagan, Julgranen, Olles skidfärd, Fåret, Brandkåren, Hönsen, Blommorna.

Utom *sånger* och *lekar* ha utförts *ritning, utklippning, utstickning* och *modellering* af föremål med motiv, hämtade ur arbetsmedelpunkterna, samt följande slag af slöjd:

Korgarbete: mindre korgar samt dockmöbler;
Söm: arbeten på papp, kartong och stramalj;
Flätning: pappersmattor efter mönster;
Läggning med stickor: konturer af djur, båtar och blommor;
Bastslöjd: små brickor, servetteringar m. m.

Första förberedande klassen.

Klassföreståndare: *A. Hanson*.

- Kristendom**: Berättelser ur Gamla och Nya testamentet, muntligt framställda. Psalmverser.
- Läsning**: S. Almquist, Barnens första läsebok.
- Skrivning**: Lutande stil. Avskrivning och någon övning i skrivning efter föresägning.
- Räkning**: Övning med talen 1—10 samt tillämpning därav på 10-talen till 100. Sievers räknebok, sid. 1—18.
- Handarbete**: Arbeten på kartong, bastarbeten, mattor sydda på kläde.

Andra förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: *Amalia Hauffman*.

- Kristendom**: Berättelser ur nya testamentet, muntligt meddelade. ^{15 minuter} Psalmverser. _{varje dag.}
- Svenska**: *Innanläsning*: S. Almquist, Barnens andra läsebok; O. Rosénborg, Läsebok för småskolan II; A. M. Roos, I Önnemo.
 11 1. *Rättskrivning*: Avskrivning ur bok och skrivning efter föresägning, dels med, dels utan överläsning. Utanläsning af smärre dikter.
- Räkning**: Huvudräkning med talen 1—100. Sievers' räknebok, sid. 5 1. 16—45. Addition, subtraktion och multiplikationstabellen.
- Välskrivning**:
 2 1.
- Handarbete**: Lysdukar, tömmar.
 2 1.

Tredje förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: *E. Hauffman.*

- Kristendom:** Berättelser ur Gamla testamentet till Israels barns vandring till Sinai. Läsning ur Evangelierna och 1 och 2 Mosebok. Psalmer.
30 min. varje dag.
- Svenska:** *Innanläsning:* Robinson Kruse, barnbiblioteket Sagas upplaga; Topelius, Läsning för barn I, urval av S. Almqvist; Sagokvällar hos Moster Lotta av H. Anderson. Muntligt återgivande av sagor och berättelser samt utanläsning av smärre, poetiska stycken.
 10 l.
Rättskrivning: Kort översikt av de olika ljudens beteckning och rättskrivningsövningar efter Richters lärobok, 1:sta kursen.
- Historia:** Sveriges historia under hednatiden efter Fryxell.
 2 l.
- Geografi:** De allmänna geografiska begreppen; världsdelar och världshav; allmän översikt av Sverige, särskilt med användning av kartan; Stockholm utförligt.
 2 l.
- Räkning:** De fyra räknesätten med hela tal enligt Fisch och Lagers Räkneövningar, 2:dra häftet. Sievers Räknelära, sid. 45—70. Asperén och Damm, Lärobok i räkning, kap. 1 § 1—10. Huvudräkning.
 6 l.
- Välskrivning:**
 2 l.
- Snickerislöjd:** Arbeten i anslutning till Eva Rohdes metod med övning i mätning, sågning, filning samt enklare sammansättning med spik och skruvar. (Johansson.)

Första klassen.

Klassföreståndarinna: *E. Söderhielm.*

- Kristendom:** Israels historia från lagens utgivande på Sinai till tiden för Kristi födelse, efter B. J:son Bergqvists lärobok, delvis med läsning av motsvarande delar av Gamla testamentet. Utanläsning av några Davids psalmer. Tio Guds bud och första trosartikeln. Läsning ur evangelierna med särskilt avseende fäst på kyrkoårets olika tider. Psalmer. (A. Hanson.)
30 min. varje dag.

Svenska: *Läsning:* Selma Lagerlöf, Nils Holgersons underbara resa genom Sverige. Referat av sagor och berättelser. Uppläsning av dikter.

4 l.

Grammatik: Övningar att igenkänna ordklasser, genus, numerus, tempus. — Satsanalys: predikat, subjekt, objekt.

Skrivning: Korta uppsatser på lärorummet. Stycken ur Nils Holgersons resa ha hemma inlärts och sedan skrivits på lärorummet utan diktamen. Rättskrivningsövningar.

Engelska: Scenes of English Life. Book I, Part I till Lesson 34. (Enligt Gouin-metoden.) Avskrivning och diktamensskrivning. Longmans' British Empire Readers Second Primer.

5 l.

Metodik: Preparationen åsyftar att först hos lärjungarne väcka till liv i medvetandet den scen, som ifrågasvarande lektion framställer, och sedan täcka denna scen med de engelska uttryck, som förekomma i lektionen. Vid läsarets början användes för att införa lärjungarne i detta arbetssätt några scener, som kunde åskådliggöras med föremål i rummet, varefter lärjungarne i sakta övergång hänvisades till att med stöd av lärarens gester hålla i minnet den bild, var och en under lärarens inledande framställning format sig i sitt inre. Gesterna representera naturligen olika handlingar; det blir alltså handlingsordet, verbet, som blir det centrala i varje omdöme. På verbet uppbygges så att säga varje ny sats, som bildar en länk i den kedja, vilken i sin helhet utgör en scen, en lektion. Att fantasien behörigen arbetar, kontrolleras med frågor, angående form, färg, antal o. d.

Sedan läraren grundligt genomgått ett visst parti (i början helt kort, sedermera rätt långt), överlämnas åt klassen att försöka repetera, ständigt i anslutning till lärarens gester. Under de första lektionerna ägnas stor uppmärksamhet åt inpräntandet av de riktiga ljuden, varvid ljudbildningsanvisningar kunna behövas, men sällan i större utsträckning. Emellertid får ljudövningen aldrig bli huvudsak, utan denna bör städse vara tillägnandet av engelska uttryck för en viss scen. Innan lärjungarna få se dessa uttryck i sina böcker (i början användas ej alls några), påpekas stavningsegendomligheter, för att icke skriften skall förrycka hörselbilden.

Förhöret är i det hela att jämnställa med nyssnämnda repeterande, fastän fordringarna äro något stegrade. I stället för gester kan komma utfrågning. Under såväl förhör som repetition användas av lärare och lärjungar uppmannings-, beröm- och klanderfraser, tagna ur »Samtal i klassrummet». Utom dessa talövningar kunna förekomma

fristående sådana, med anledning av inträffade händelser, väderlek o. d.

I läxan ingår längre fram skyldighet att med eller utan förändring *skriva stycket* och sålunda svara för *stavnningen*. Nya och svårare ord skrivas då på svarta tavlan.

Grammatik: I anslutning till seriematerialet genomgås muntligen det viktigaste av substantiv-, pronominal- och verbalformläran. Ett viktigt medel till inövandet av detta utgör tempus- och personförändringar vid förhör och hemskrivning. Vid preparation av samtalsfraserna har upptagits allt, som behövs för att fullt förstå varje fras.

Second Primer: Berättelserna och rimmen berättas först på engelska (ev. svenska) med enklare ord och sedan med textens egna, förklarade till grundbetydelsen. Sedan läsas de och berättas om möjligt i sin helhet. (Karlsgren.)

Historia: Allmän historia efter Nordahl-Rolfen: Forntiden och
3 l. Medeltiden t. o. m. Folkvandringarne. — Grekiska sagor av H. Anderson. — (Söderhielm.)

Geografi: Sverige landskapsvis med anslutning till Selma Lagerlöfs
2 l. Nils Holgersons underbara resa och Anna Sandströms Natur och arbetsliv I och II. (Hanson.)

Biologi: Människokroppen. (Hanson.)
2 l.

Räkning: De fyra räknesätten med hela tal. Inledning till allmänna
4 l. bråk. Decimalbråk. Vikt-, längd-, liter- och tidsmått. Lärobok av Asperén och Damm, avdelning I. Huvudräkning (Söderhielm.)

Teckning: Teckningskurser för nybörjare I, II av E. Magnusson.
1 l. (Söderhielm.)

Välskrivning: (Hanson.)
2 l.

Snickerislöjd: Modellserien 1—20. Övning i täljning, sågning, planhyvling och konturformning samt lättare sammansättningar. Flera självvalda arbeten. (Johansson.)

Andra klassen.

Klassföreståndarinna: *H. Karlsgren.*

Kristendom: Berättelser ur Nya Testamentet till Jesu lidande och död, efter B. J:son Bergqvists lärobok. Tredje huvudstycket i Luthers lilla Katekes. Bibelläsning. Valda psalmer (A. Hauffman).

30 min.
varje dag.

- Svenska:** *Läsning:* Bergman, Läsebok för skola och hem I. Muntligt återgivande av berättelser, uppläsning av smärre poetiska stycken samt kortare föredrag.
5 l.
- Grammatik:* Det enklaste av *formläran* efter Widegren och Lauritzens lärobok.
Satslära: Subjektiv predikatsfyllnad och attribut med användande av Heumans lärobok; föregående läsårs kurs repeterad.
Skrivning: Korta uppsatser på lärorummet. Lämpliga stycken ur läseboken ha hemma inlärts och sedan fritt skrivits på lärorummet utan diktamen (H. Karlgren).
- Engelska:** Swan och Bétis, Scenes of English Life, Book I, Lessons 1—30 (repeterade) 60—86, 98—103 (enl. Gouinmetoden). Skriftliga reproduktionsövningar i anslutning till det lästa, avskrivning och diktamensskrivning. Nursery Tales, 5 sagor. Longmans' British Empire Readers, Second Infant, sid. 1—80 (delvis kursivt). (H. Karlgren).
- Historia:** Allmän historia efter Nordahl—Rolfen: Medeltiden från och med Karl den store. Svensk historia efter Grimberg: Forntiden och Medeltiden till 1319. (E. Söderhielm).
3 l.
- Geografi:** Norge, Finland, Ryssland, Danmark, Nederländerna, Belgien, Tyskland och Schweiz. (Teiling).
2 l.
- Räkning:** Addition, subtraktion. multiplikation och division med bråk. Kap. II i Asperén och Damms lärobok. Huvudräkning. (E. Söderhielm).
5 l.
- Biologi:** *Botanik:* Undersökning av levande växter. Exkursion.
2 l. *Zoologi:* Däggdjuren. Museibesök. (Teiling).
- Teckning:** Enkla geometriska modeller. Några gipser och pressade blad. Övning i färgläggning. (Kjellin).
1 l.
- Välskrifning:** (A. Hauffman).
2 l.
- Snickerislöjd:** Modellserien 17—35. Övning i svarvning, limning, fogning, blygjutning samt verktygsskötsel. Formövningar. Flera självvalda arbeten. (Johansson).
2 l.

Tredje klassen.

Klassföreståndarinna: *E. Lundborg.*

- Kristendom:** Nya Testamentets bibliska historia avslutad; andra artikeln
2 l. i Luthers lilla katekes; Apostlagärningarne; psalmer; kyrkoåret. (Lundborg).

Svenska: Bergman: Läsebok för skola och hem II. Uppläsning av 5 l. dikter samt smärre föredrag.

Grammatik: Formläran efter Widegren och Lauritzens lärobok.

Satslära: Övningar i satsanalys efter Heumans lärobok.

Rättskrivnings- och reproduktionsövningar, små uppsatser. (Lundborg).

Ämnen för föredrag.

En cykelfärd runt halva Vättern. — En påsk i Västmanland. — Skokloster. — En boyscoutfärd. — Ett besök i Köpenhamn. — Nassa. — Stäket. — Litet om Ludvika. — En pingst på Lilla Furusund. — I Göteborg. — Falsterbo. — Nynäs. — En resa till Örebro. — Marstrand. — Med motorbåt. — Till Fefor. — När scouterna voro på Lennartsnäs. — Sommarminnen. — Ett vrak. — Min första hare. — En fisketur. — En utfärd till engelska eskadern. — En seglats till Utö. — En kappsegling med våra småbåtar m. fl.

Ämnen för uppsatser.

Min egen lilla trädgård. — En rolig bok. — En vacker taffa. — Vart reste jag helst? — En av mig själv förfärdigad sak. — En trevlig lek o. s. v.

Engelska: Swan och Bétis, Scenes of English life, Book I, Lessons 3 l. 90—97; Book II, Lessons 108—130 (enl. Gouinmetoden).

Läsning: Ählström, Engelsk Läsebok 20 sid., Longmans British Empire Readers, Book I, 52 sid.

Grammatik: Formläran i huvuddrag.

Skriftliga reproduktionsövningar. (Karlsgren).

Tyska: Hjorth—Lindhagen, Praktisk lärobok, st. 1—47, genomgångna och delvis memorerade jämte tillhörande frågor (sid. 102—116); dessutom *Übungen* 1—9, (sid. 75—81) och *Grammatische Übungen* (sid. 124—129). Kleine Schülerbibliothek I. *Grammatik* i anslutning till Bihangets Avd. I och II. st. 1—22 samt avd. III, 1—300. (Lundborg).

Historia: *Allmän:* Tiden 1500—1648. *Svensk:* Tiden 1319—1611. 3 l. (Lundborg).

Geografi: Österrike-Ungern, Frankrike, Sydeuropa samt Storbritannien och Irland. (Teiling). 2 l.

Matematik: Repetition och mera utförlig genomgång av läran om decimalbråk och allmänna bråk jämte blandade exempel; tids- och vinkelenheter, sorter, beräkning av ytor och volymer; enkel reguladetri samt lättare uppgifter tillhörande procent- och ränteräkning. (Lundborg). 4 l.

Biologi: *Botanik:* Undersökning av levande växter med avseende på organläran. Orientering i floran. 2 l.

Zoologi: Fåglar, kräldjur och groddjur. Exkursion. Museibesök. (Teiling).

Teckning: Gipser och prässade blad. Övning i färgläggning. Modeller i projektion och några i perspektiv. (Frijs).

Snickerislöjd: Modellserien 30—50. Övning i verktygsskötsel, tappning, gradering, fogning samt något kallsmide och lödning. Flera självvalda arbeten. (Johansson).

Fjärde klassen.

Klassföreståndare: *Fahlstedt*.

Kristendom: *Israels historia* jämte en översikt av *Gamla Testamentets* 2 l. *böcker* med läsning av valda stycken (med ledning av HERNERS lärobok). Grundtankarne i Moselagen. Biblisk geografi och fornkonst. Psalmer. (Essén).

Svenska: *Läsning*: Runeberg, Fänrik Ståls sägner, Eldsvådan. 4 l. *Grammatik*: Formläran och satsläran. Satsanalys. De viktigaste interpunktionsreglerna. Rättskrivnings- och interpunktionsövningar. Uppläsning av dikter samt föredrag. 5 uppsatser å lärorummet. (Essén).

Ämnen för uppsatser.

- N:o 1. En berättelse.
 » 2. Ett biografbesök. — Karl XI:s krig med Danmark.
 » 3. Karl XII:s flykt till Turkiet. — Redogör för innehållet i Runebergs dikt »Sandels!» — Ett besök på en etnografisk utställning.
 » 4. Huru jag tillbragade mitt påsklov (brev till en kamrat). — En resa. — Fredrik den stores ungdom.
 » 5. Ej utgivna vid redogörelsens tryckning.

Ämnen för föredrag.

En sommarlag i skärgården — En scoututflykt till Julita. — Segelfärder i skärgården. — En resa till Köpenhamn. — Från ett natthärbärge i London. — Ett tegelbruk. — Ejdern. — Morkullan. — Om vesseldjur. — Några dagar i en indisk djungel. — Lejonjakt i Afrika (referat) — Om vindarnas uppkomst och användning. — Huvuddragen av flygkonstens utveckling. — Johan Banérs försök att överrumpla riksdagen i Regensburg 1641. — Karl X Gustavs polsk-tyska krig. — Karl X Gustavs tåg över Bälten. — Spridda drag ur Karl XII:s krig med Ryssland. — Karl XII:s krigståg åren 1708—1709. — Kristofer Columbus. — Den svenska nykterhetsrörelsens historia. — Dynamomaskinen. — Olof Rudbeck m. fl.

Engelska: Swan och Bétis, Scenes of English life, Book II, Lessons 3 l. 145—168 (enl. Gouinmetoden).

Läsning: Ählström, Läsebok. omkr. 30 sid. Longmans British Empire Readers, Book II, 50 sid.

Grammatik: Formläran. Reproduktionsövningar och diktat. (Karlgrén).

- Tyska:** *Läsning:* Hjorth—Lindhagen, Praktisk lärobok, st. 48—64, genomgångna och delvis memorerade jämte tillhörande frågor; dessutom *Übungen* och *Grammatische Übungen* avslutade; *Kleine Schülerbibliothek* IV (45 sid.).
Grammatik: Formlära: substantivet, adjektivet, svaga och starka konjugationerna, prepositioner. *Muntliga och skriftliga övningar* i anslutning till Bihanget från och med stycket 20—slut. (Fahlstedt.)
- Historia:** *Sveriges historia:* Från och med Gustav II Adolf till och med Karl XII. — *Allmän historia:* Nyare tiden från och med 30-åriga kriget till 1789. (Söderhielm.)
- Geografi:** Asien och Australien. Geografisk läsning. Ritning av geografiska profiler. Museibesök. (Teiling.)
- Matematik:** *Aritmetik och algebra:* Enkla sifferekvationer av första graden med en obekant; enklare problem, lösta dels aritmetiskt dels med tillämpning av ekvationsmetoden; av algebraiska reduktioner endast så mycket, som varit nödvändigt för ekvationernas lösning. — *Geometri:* konstruktioner och teorem rörande räta linjer, vinklar, trianglar, parallelogrammer och cirklar motsvarande kap. 1 och 2 i Meyers lärobok. (Forsman.)
- Fysik:** Del I av Hellstens lärobok till uppvärmning och smältning. (Westenius.)
- Biologi:** *Botanik:* Undersökning av levande växter i förening med en kort sammanställning av växternas organ. Exkursion.
Zoologi: Fiskarna samt leddjuren. (Teiling.)
- Teckning:** Föremål ur modellsamlingen i projektion. Blad och frukter med färgläggning. Några fåglar i blyerts och färg. (Frijs.)

Femte klassen.

Klassföreståndare: *Westenius.*

- Kristendom:** *Jesu liv* och *Nya testamentets böcker* med läsning av 2 l. valda stycken (Staves lärobok med undantag av kapitel: Översikt av Jesu förkunnelse.) Fjärde och femte huvudstyckena i Luthers lilla *katekes:* Psalmer. (Essén.)
- Svenska:** *Läsning:* Snoilsky, Svenska bilder; Runeberg, Älgskyttarne; Bergman, Läsebok i nyare svensk litteratur I (delvis).
Grammatik: Formläran och satsläran repeterade. Satsanalys. *Deklamation.* Rättskrivnings- och interpunktionsprov. *Föredrag.* 5 uppsatser å lärorummet. (Essén.)

Ämnen för föredrag.

Min färd till Dalarna under jullovet. — Min resa till St Petersburg och vistelsen där. — Shackletons sydpolsexpedition. — Barotse — Mambundastammarne. — Lapparne. — I kamp mot skogens fiender. — Amazonfloden. — Diamantgruvorna vid Kimberley. — Kautschuk och dess beredning. — Hur man skördar té. — Vesslan. — Haren. — Flygkonstens utveckling. — En modern sjöstrid. — John Eriksson och monitoren. — Carl Snoilsky. — Olof v. Dalin. — Carl v. Linné. — Kristoffer Polhem. — Emanuel Swedenborg. — Vad skall man göra för att komma ihåg en sak? m. fl.

Ämnen för uppsatser.

- N:o 1. Ett besök i Stadion under Olympiska spelen sommaren 1912. — Redogörelse för innehållet i en bok. — Trädgården om hösten.
 » 2. Jonas Alströmer. — Gustaf III's statsvälning år 1772. — Ryska kriget åren 1788—1790.
 » 3. En lovdag. — Om du finge göra en resa, vart fore du helst? — Vilken nytta har människan av hästen? — Redogör för innehållet i Snoilskys dikt »Stenbocks kurir»!
 » 4. Jesus frestas i öknen. — Vintern i Norden. — Tiggaren Arons stadsresa (Ur »Älgskyttarna»). — Mitt rum.
 » 5. Ej utgivna vid redogörelsens tryckning.

Engelska: Swan & Bétis, Scenes of English Life, Book III, Lessons
 3 l. 192—216, 243—245;

Läsning: Little Lord Fauntleroy 90 sid.

Grammatik: Formläran repeterad, av syntaxen: ordföljd, verbet med tillämpningsövningar (Jansson.)

Tyska: *Lektyr:* Kleine Schülerbibliothek V, VIII (65 sid.) i klassen,
 5 l. VI, VII av några hemma.

Grammatik: Formläran avslutad och repeterad i avslutning till kort övningsbok till tyska grammatiken, som genomgått och repeterats med provskrivningar.

Talövningar över läst text. (Jansson.)

Historia: *Allmän historia:* Tiden från år 1789 till våra dagar.
 3 l. *Svensk historia:* Tiden från år 1718 till våra dagar. (H. Karlgren.)

Geografi: Afrika, Syd- och Nordamerika. Geografisk läsning. Mu-
 2 l. seibesök. (Teiling).

Matematik: Algebra: Hela tal och bråk samt ekvationer och problem
 4 l. av första graden med en obekant. — Geometri: Föregående års kurs repeterad och utvidgad till ett omfång motsvarande kap. 1—6 i den använda läroboken. (Westenius.)

Fysik: Värmelära, magnetism och elektricitet enligt Hellstens läro-
 2 l. bok. (Westenius.)

Kemi: De viktigaste företeelserna tillhörande den oorganiska
 2 l. kemien.

Undervisningen har meddelats utan hjälp av lärobok.

Lärjungarna hava varje vecka fått skriva redogörelser för såväl av läraren som av dem själva utförda experiment. Vid deras egna laborationer hava de varit uppdelade i två avdelningar, som laborerat olika tider. Varje avdelning har bestått av grupper om två lärjungar. Det viktigaste av vad som genomgåts torde framgå av följande sammanställning: sulfider; oxider, förbränning; saltsyra, natriumhydrat, klorider; svavelsyra, kaliumhydrat, sulfater; kolsyra, kalk, karbonater; salpetersyra, nitrater; ammoniak; svavelväte, svavelammonium. — De kemiska tecknen och formelerna ha redan från början tagits till hjälp för att utmärka ämnens sammansättning och då i första hand rent kvalitativt. (Westenius.)

Biologi: *Botanik:* Översikt av märkligare växter enligt Bohlins lärobok; undersökning av levande växter samt examination efter flora. — *Zoologi:* De ryggradslösa djurens typer från maskarna. Museibesök. (Teiling.)

Teckning: Perspektivisk ritning efter klotsar och tillämpningsmodeller, delvis färglagda. — Konstruktionsritning: plana konstruktioner samt början av projektionsläran. (Frijs.)

Första Ringen.

Klassföreståndare: *Forsman.*

Kristendom: *Bibelläsning:* Apostlagärningarna; *Kyrkohistoria:* se ämnet Historia! (Bratt.)

Svenska: *Litteraturläsning:* Bergman, Läsebok i nyare svensk litteratur II och Tegnér, Fritiofs saga ävensom Steffen, Isländsk och fornsvensk litteratur i urval. — *Litteraturhistoria:* forntiden och medeltiden. *Grammatik:* satslära. — *Dispositionsövningar.* — *Deklamationer.* — *Föredrag:* två av varje lärjunge (se fackämnen), *11 uppsatser,* av vilka 4 å lärorummet. (Bratt.)

Ämnen för föredrag inom svenskans område:

Karl von Linné; Karl Aug. Ehrensvärd; Joh. Ludvig Runeberg; John Ericsson. — Upptäckten av nordostpassagen; Sydpolens upptäckt; Schackletons sydpolsexpedition; Andrées polarexpedition. — Änglustjakten »Sagas» färd till Köpenhamn våren 1912 — Om planeterna i vårt solsystem; Om vulkaner; Om åskan. — Om krutet och dess användning; Huru man lär sig att flyga; Beduinerna; Kaffeträdet; Nyköping; Port Arthur.

Ämnen för uppsatser:

- N:o 1. (På lärorummet.) Fenicierna; Beskrivning av en svensk småstad eller köping; »Barnens dag» d. 21 och 22 sept. 1912; Julens firande och betydelse.
- » 2. Beskrivning av en teaterpjäs; Stockholms statyer; Om öknar; Min boksamling.
 - » 3. Athen på Perikles' tid; Vårens växtliv; Familjerna Personatae och Verticillatae
 - » 4. (På lärorummet.) Förföljelserna mot de kristna i romerska riket; Isens rörelser på jordytan.
 - » 5. Vinterns nöjen och behag; Hästen i människans tjänst; Den bästa bok jag vet
 - » 6. Orsakerna till kristendomens seger över hedendomen i romerska riket; »Bröderna» i Fänrik Ståls sägner; Vad jag sett under en längre resa.
 - » 7. (På lärorummet.) Araberna under den äldre medeltiden; Den hel. Birgitta; Redogörelse för något slag av idrott.
 - » 8. Orsakerna till påvedömetts maktställning under medeltiden; Sveriges viktigaste näringar; Vart skulle du helst vilja resa?
 - » 9. Skolpojkestiden; Hemmets värde under uppväxtåren; Skyddande likheter bland djuren.
 - » 10. Det svenska samhälsskicket under landskapslagarnas tid; Ett svenskt museum; Mina sommarplaner för i år.
 - » 11. (På lärorummet.) Ämnena ännu ej utgivna.

Engelska: *Läsning:* Great deeds in English history, hälften i skolan, 3 l. hälften läst hemma och tenderad. Longmans series V, 60 sid. Grove & Ringenson, Short chapters 50 sid. med talövningar.

Grammatiken repeterad. Muntlig översättning ur Zetterströms skrivövningar. 9 *stilar*, alla på lärorummet. (Jansson).

Tyska: *Läsning:* v. Wildenbruch, Vergnügen auf dem Lande (80 sid.).

Grammatik: Syntax: artiklarna, kasusläran, pronominet och infinitiven. — *Muntliga och skriftliga övningar* efter Kort övningsbok till tyska grammatiken och Tyska skrivövningar av Hjorth-Heumann. — *Talövningar.* — 5 *stilar*, alla på lärorummet. (Fahlstedt.)

Latin: Liljeblads läsebok, omkr. 55 valda stycken. Det väsentligaste av formläran samt de viktigaste delarne av syntaxen i sammanhang med läsestyckena. (Theander.)

Historia: *Kurs:* Gamla tiden och medeltiden i såväl allmän och svensk historia som i kyrkohistoria. *Koncentrationsläsning* mellan ämnena historia och kyrkohistoria har anordnats för vinnande av organisk enhetlighet i elevernas kunskaper. Samma vikt har härvid lagts på den politiska och på den rent kyrkliga historien. På studiet av såväl antikens som medeltidens allmänna historia har följt studiet av kyrkans

historia under motsvarande period. Slutligen har åt lärjungarna givits en kulturhistorisk översikt av den svenska forntidens och medeltidens historia. Läxfria timmar ha anslagits dels åt historisk läsning, dels åt föredrag hållna av lärjungarna. (Bratt).

Föredragsämnen hava varit: Tarquinius superbus, Xerxes' tåg mot Grekland, Alexander d. store, Slaget på Brunkeberg, Kristina Gyllenstjerna och Stockholms blodbad, Karl V och reformationen, Huguenotterna intill 1570, Gustav II Adolf i Tyskland 1631, Karl XI:s danska krig, Klas Uggla i slaget vid Öland 1676, Nordamerikanska frihetskriget, Gustav III:s mord, Napoleons egyptiska expedition, Slaget vid Trafalgar, Slagen vid Jutas och Oravais, 1809 års statskupp, Henrik Joh. Gummerus, Ax. v. Fersen d. yngre, Svenska riksdagen och dess arbetssätt enl. nu gällande lagar.

Geografi: Översikt av den allmänna geografien. Museibesök.
2 l. (Teiling.)

Matematik: *Algebra:* Hela tal och bråk; ekvationer av första graden med en och flera obekanta jämte problem. Grafisk konstruktion av enklare kurvor. Räkning med kvadratrötter, ekvationer av andra graden jämte problem. Proportionslära. *Geometri:* Linjers skärning medels parallella transversaler, satser om medelproportionaler, konstruktion av fjärde proportional, tredje proportional och medelproportional, konstruktion av algebraiska uttryck, bisektrissatserna, harmonisk delning, transversaler i cirkeln, »gyllene snittet» och likformighetsfallen (efter Lagergrens lärobok). 14 matematiska skrivningar å lärorummet. (Forsman.)

Fysik: Läran om vätskors, gasers och fasta kroppars jämvikt.
Reallinjen. Problemlösning. (Forsman.)
2 l.

Kemi: Metalloiderna t. o. m. kväve. Teoretisk kemi endast i den mån det genomgångna givit anledning. Räkneövningar.
Reallinjen. (Forsman.)
2 l.
Föredrag: Blykammарprocessen.

Biologi: De viktigaste tvåhjärtbladiga familjerna. (Teiling.)
1 l.

Teckning: Modeller i fritt perspektiv, delvis skuggade och färglagda.
R. 2 l. — Fortsättning av projektläran till läran om linjers verkliga storlek samt skärning mellan plansidiga kroppar.
L. 1 l. Geometriska mönster. (Kjellin.)

Andra Ringen.

Klassföreståndare: *Jansson*

- Kristendom:** *Bibelläsning:* Första Korinterbrevet. *Kyrkohistorien* från 2 l. reformationens början till pietismen. *Kristlig religionslära:* §§ 1—10 och 15—25 i E. Johanssons lärobok. Grunddragen av profetismen i Israel. — (Essén).
- Svenska:** *Litteraturläsning:* Svensk litteratur från reformations- och storhetstidevarven ävensom tiden 1830—65 i anslutning till Steffens Översikt av svenska litteraturen I och IV samt av dansk litteratur Holbergs Erasmus Montanus och Oehlenschlägers Hakon Jarl. — *Litteraturhistoria:* reformations- och storhetstidevarven. Uppläsning av dikter efter förberedelse i hemmet. -- 11 *uppsatser*, varav 4 å lärorummet, jämte dispositionsövningar i anslutning till Fagerlunds bok. — *Föredrag* (1 av varje lärjunge), se fackämnena. (Jansson).

Ämnen för föredrag inom svenskans område:

Stjernhielm. — Olov Rudbeck. — Wiwallius. — B. E. Malmström. — Holberg. — Om böcker och läsning. — Antikens konst. — Renässansen och barocken. — Dramats barndom. — Självdisciplin. — Lokomotivet. — Järnvägarnas uppkomst. — Persbergs gruvor. — Olympiska hästtävlingarna. — Kanotbygge.

Ämnen för uppsatser:

- N:o 1. Betydelsen av krutets uppfinning. (6). Betydelsen av boktryckerikonstens uppfinning. (12). Korstågens följder (19).
- » 2. Jämförelse mellan vind- och insektblommor (24). Franska språkets ljud (6). Jämförelse mellan stads- och lantlivets betydelse för en människas utveckling (7).
- » 3. Luthers utveckling till reformator (16). Englands naturliga betingelser att bli ett industriland (13). Gymnastiken och dess betydelse (8).
- » 4. Lysgas och dess beredning (19). Nyttan av resor (16). Varför studera vi språk (2).
- » 5. (Provskrivning.) Historiens uppgift och betydelse (6). Ludvig Holberg (18). Olaus Petri som reformator (4). Vår äldsta svenska dramatik (6).
- » 6. Erasmus Montanus (19). Historisk inledning till Colberg (övers.) (26).
- » 7. Renässansen och dess betydelse (12). Jordmagnetismen (20). En bra klass och en dålig klass (4).
- » 8. Uppsala möte och dess betydelse (10). Karl IX:s förtjänster om sitt fädernesland (12). Barocken i Sveriges litteratur (3). Alkaliföreningar (3). Julius Cæsar (6).
- » 9. Referat av en bok i Amicitias bibliotek.
- » 10. Varför jag skall bli lantbrukare? (14). Vilka ämnen jag tänker välja bort och varför? (10). Bildning förpliktar (9).
- » 11. (Provskrivning.) Den katolska motreformationen i Sverige (0). Trettiåriga krigets följder för Sverige (7). Värmelagarnas praktiska tillämpning (3). Hur Olav Trygvason vann Norge (enl. Oehlenschlägers Hakon Jarl) (17). Hakon Jarl som tragisk figur (1). Är tidningsläsning nyttig?

- Engelska:** *Läsning:* Pain, Eliza (40 sid.). Longmans Readers VI (100 sid.) Grove & Ringenson, Short Chapters med talövningar. *Muntliga och skriftliga övningar* till viktiga partier av grammatiken. — 7 *stilar*, alla på lärorummet. (Jansson).
- Tyska:** *Läsning,* Heyse, Colberg.
2 l. *Grammatik:* Repetition av formläran; av syntaxen: Kasusläran, det viktigaste av konjunktioner samt infinitiven. Muntliga och skriftliga tillämpningsövningar efter Buergel-Goodwins Mogenhetsuppgifter. — 9 *stilar*, alla på lärorummet. (Jansson).
- Franska:** Bödtker & Höst. Lärobok i franska fullständigt genomgången jämte grammatik och grammatiska övningar. (Jansson).
4 l.
- Latin:** *Cornelius Nepos*, Miltiades, Themistocles, Aristides, Pausanias och Cimon, *Phaedrus 8 fabler*, *Ovidii Metamorphoser*, Pyramus och Thisbe, Quattuor ætates samt delvis Diluvium, några epigram av *Martialis*. Formläran repeterad samt viktigare delar av syntaxen genomgångna. Förevisning av illustrationsmateriel. Skriftliga översättningsövningar i skolan 5 gånger. (Theander.)
6 l.
Föredrag: Miltiades. --- Themistocles.
- Historia:** *Allmän:* Nya tiden till 1715. *Svensk:* Nya tiden till 1654.
3 l. Läsning ur Hildebrand—Grimberg, Ur Källorna till Sveriges historia under nyare tiden, I. (Bratt.)

Ämnen för lärjungarnes föredrag:

Kristoffer Columbus; Luther intill år 1530; Elisabet och Filip II; Karl V och reformationen; Karl V och Frans I; Sveriges krig med Ryssland 1570—95; Gustav Adolf och de protestantiska makterna; Det svenska stormaktsväldets uppkomst och undergång; Karl I och Cromwell; Napoleon på höjden av makt; Grunddragen av Kubas historia; Parlamentarismen.

Geografi: Några av de viktigare kulturländernas geografi med särskild hänsyn till ekonomisk och samfärdsgeografi. Föredrag av eleverna. (Teiling.)
1 l.

Matematik: Läran om *andragradsekvationer* utförligare, sammanhang mellan rötter och koefficienter, rotekvationer; ekvationer av högre gradtal, vilkas lösning kan återföras till andragradsekvationen; system av andra graden i sammanhang med planimetriska uppgifter. Det enklaste av läran om *rötter*, *potenser* och *logaritmer*, siffreräkning med logaritmer. — Proportionslärans tillämpning på den *plana geometrien* avslutad, i nära sammanhang därmed fullständig elementär kurs i *planimetri* och *plan trigonometri*. — *Rätvinkliga koordinater*, koordinater på jordytan, *grafisk fram-*

ställning av enkla funktioner. De trigonometriska talen definierade i cirkeln, grafisk framställning av de trigonometriska funktionerna, till ett omfång motsvarande kap. 1—6 i Hedström—Rendahl, Trigonometri. 12 *skrivningar*, alla utförda å lärorummet. (Lagergren.)

- Fysik:** Värmelära. — Läran om magnetismen. Elektrostatiken, Reallinjen. Elektrodynamik till elektromagnetism. — Problemlösning. 3 l. 3 *skrivningar* på lärorummet. (Westenius.)
- Kemi:** *Oorganisk kemi:* Metalloiderna från och med fosfor samt Reallinjen. lätta metaller. — *Organisk kemi:* kolväten, alkoholer, syror, 2 l. estrar, fetter, kolhydrat, bensol och några av de viktigaste bensolföreningarna, äggviteämnen. (Westenius.)
- Biologi:** *Botanik:* De viktigaste enhjärtbladiga och nakenfröiga 2 l. familjerna.
Zoologi: Människans fysiologi. (Teiling.)
- Teckning:** Modeller i fritt perspektiv, delvis skuggade och färglagda. R. 2 l. Några fåglar målade. — Fortsättning av projektläran L. 1 l. till läran om cylinderns skärning och utbredning. (Kjellin.)

Tredje Ringen.

Klassföreståndare: *Essén.*

- Kristendom:** *Bibelläsning:* Romarebrevet. 2 l. *Kyrkohistoria:* Från och med pietismen till våra dagar.
Kristlig religionslära: Från och med kristologien samt §§ 11—14 i E. Johanssons lärobok. Grunddragen av *profetismen i Israel* och av *Jesu liv.* — *Föredrag* av en elev om Sören Kierkegaard. (Essén.)
- Svenska:** *Litteraturläsning:* Steffen, Översikt av Svenska litteraturen, 3 l. I (från Dalin) — III (till Stagnelius) och IV (från Strandberg) — V samt av norsk litteratur Bjørnsons »Arne» och Ibsens »Fru Inger till Östråt» — *Litteraturhistoria:* upplysningstiden — nyromantiken (till Stagnelius) — *Metrikens* huvudregler — *Dispositionsövningar.* — *Föredrag*, ett av varje lärjunge, se fackämnen. — 11 *uppsatser*, varav 4 å lärorummet. (Bratt).

Ämnen för föredrag inom svenskans område:

Stormakternas stridskrafter; Carl v. Linné; Alfred Nobel; Karolinerna.

Ämnen för uppsatser:

- No 1. De förnämsta svenska historieskrivarna under 15- och 1600-talen; Orsakerna till den stora engelska revolutionen 1688; Asiens folkslag, deras utbredning och viktigaste kännemärken; Ångmaskinens praktiska användning; Sparsamheten, dess fördelar och faror.
- » 2. (På lärorummet.) Olof v. Dalins betydelse för Sveriges litteratur; Karakteristik av Karl XI:s förmyndareregering; Djurens försvars- och anfallsvapen; Vad kan göras för Stockholms förskönande? Betydelsen av kunskap i moderna språk.
- » 3. Hedvig Ch. Nordenflychts skaldskap; Jämförelse mellan Gustav II Adolfs och Ludvig XIV:s politik; Arrhenius' dissociationsteori; »Först efter döden får hjälten sin krans, martyren sin krona och bragden sin glans» (Sander).
- » 4. Det religiösa tänkandet under upplysningens tidevarv; Karl XI:s envælde, dess förutsättningar och sättet för dess tillkomst; Förändringarna i Sveriges växt- och djurvärld vid vinterens annalkande; Elektriska mätapparater; Varföre fira vi minnet av store män?
- » 5. (På lärorummet.) Frihetstidens betydelse för svensk vetenskap och vitterhet; Svenska kyrkan under storhetstiden; Stora nordiska krigets förhistoria; Urdjuren.
- » 6. Jämförelse mellan kristendomen och muhammedanismen; Rom och Hannibal; Jämförelse mellan Gustav II Adolf och Karl XII; Fotografering; Kan ett folk underkuvas genom blott yttre våld?
- » 7. (På lärorummet.) Gustav III och vitterheten på hans tid; Norskt allmogeliv enl. Björnsons »Arne»; Samhällsklasserna i Sverige under storhetstiden; Det engelska kolonialväldets uppkomst och utveckling intill slutet av 1700-talet; Det moderna belysningsväsendets utveckling.
- » 8. Olika uppfattningar av sakramenten inom den kristna kyrkan; Svenska rådets ställning och betydelse under reformations- och storhetstidevarven, Kordillererna, fysiskt geografisk beskrivning; »Med lag skall man land bygga» (Hälsingelagen).
- » 9. Selma Lagerlöf som författarinna; Jämförelse mellan reformationen i Tyskland och i Sverige; Varför kom franska revolutionen att gäcka så många av de förhoppningar den uppväckt? Teaterns betydelse som bildnings- och uppfostringsmedel; Hur bör jag vid sidan av skolarbetet arbeta på min andliga utveckling?
- » 10. (På lärorummet.) Studentämnen v. t. 1913.
- » 11. Tankar vid läsningen av Fänrik Ståls sägner; Romerska senaten; Arvid Horns politiska åskådning; Radium.

Engelska: *Läsning:* Jerome, Novel Notes (70 sid.).

- 2 1. *Grammatik:* Av syntaxen: ordföljden, artiklarnas användning, kasusläran och adjektivet. — *Muntliga och skriftliga övningar.* — *Talövningar.* — 9 stilar, alla på lärorummet. (Fahlstedt.)

Tyska: *Läsning:* Jensen, Aus Lübecks alten Tagen (70 sid.).

- 2 1. *Grammatik:* Syntaxen fullständigt avslutad. — *Muntliga och skriftliga övningar.* — *Talövningar.* — 11 stilar, alla på lärorummet. (Fahlstedt.)

Franska: *Läsning:* Bödtker & Höst, Lärobok i franska avslutad.

- 4 1. Laboulaye, Contes bleus.

Grammatik: Formläran repeterad med muntliga och skriftliga övningar. Talövningar i anslutning till Stier, Petites Causeries. (Lindqvist).

- Latin:** 7 l. *Livius* omkr. 40 sidor ur Ponténs urval, *Phaedrus* 17 fabler, *Ovidii metamorphoser*, Philemon och Baucis, Midas, *Vergilii Aeneid* VI 264—336, 384—439. Behövlige delar av syntaxen. Antikviteter i sammanhang med läsningen av Livius. 13 skrivningar på lärorummet. (Theander.)
- Historia:** *Allmän:* Tiden 1715—1815. *Svensk:* Tiden 1654—1792. 3 l. (Bratt.)

Ämnen för lärjungarnes föredrag:

Muhanmed och muhammedanismen; Karl XI:s reduktion; Voltaire; Mirabeau före 1789; Uppptäcktsresor i Afrika; Sydpolfärdernas historia.

- Filosofi:** Hela psykologien. *Föredrag* av en elev (Essén.) 1 l.

Matematik: *Algebra:* Logaritmer och exponentialekvationer; serier och Reallinjen. sammansatt ränta; bevis från n till $n+1$; Newtons binominalteorem; heltalslära. — *Trigonometri:* Kursen repeterad och utvidgad t. o. m. kap. 10 i den använda läroboken; limesbegreppet — Något om begreppet derivata. — *Analytisk geometri:* punkten, räta linjen, cirkeln. — 12 matematiska uppsatser, utarbetade på lärorummet. (Westenius.)

Latinlinjen. *Algebra:* läran om logaritmer avslutad och repeterad. 3 l. Exponentialekvationer. Serier. — *Trigonometri:* Kursen avslutad och repeterad. — 9 uppsatser, alla på lärorummet. (Forsman.)

Fysik: Elektrodynamik; akustik; optik till läran om linser. Problemräkning. 5 uppsatser, alla på lärorummet. (Westenius.) 4 l. *Föredrag:* Trådlös telefoni med demonstration av modell av mottagningsapparat. — Tillverkning av elektriska maskiner. — Ackumulatorer. — Elektrisk kraftöverföring.

Latinlinjen. Mekanik, värmelära, elektrostatik, elektrodynamiken påbörjad. 3 l.

Föredrag: Explosionsmotorer.

Kemi: Metallerna fr. o. m. aluminium till järn enligt Abenius' lärobok. — Laborationer i det närmaste halva antalet lektioner. Eleverna ha laborerat två och två tillsammans och därvid behandlat minst en lätt och en tung metall. (Forsman.)

Föredrag: Om porslinstillverkning.

Biologi: *Zoologi:* Översikt av urdjurens, nässeldjurens och ryggradsdjurens byggnad. Historisk framställning av utvecklingsläran. (Hemmendorff.) 1 l.

Teckning: Modeller i fritt perspektiv, delvis skuggade och färglagda.
 R. 2 t. Några fåglar och blad målade. — Fortsättning av projek-
 L. 1 t. tionsläran till och med skuggläran. (Kjellin.)

Fjärde Ringen.

Klassföreståndare: { Reallinjen: *Lagergren.*
 { Latinlinjen: *Theander.*

Kristendom: *Kyrkohistorien* och *kristliga religionsläran* repeterad.
 2 l. Grunddragen av *Jesu liv* och av *profetismen i Israel. Reli-
 gionshistorisk översikt* av A. Ahlberg. (Essén.)

Svenska: *Litteraturläsning:* Litteraturprov från 1800-talet. *Litteratur-
 historien* avslutad och repeterad. *Föredrag*, 1 pr lärjunge.
 3 l. *Deklamation. 9 uppsatser*, varav 5 på lärorummet. (Jansson.)

Ämnen för föredrag:

Almqvist, Strindbergs diktning, Mobilisering och dess betydelse.

Ämnen för uppsatser:

- No 1. Böra idrottsövningar göras obligatoriska i skolan (13). En svensk
 landskapsbild (8).
 » 2. Akademikernas och romantikernas uppfattning om poesien (8). Georg
 Canning's utrikespolitik (11). Musikinstrumenten (2)
 » 3. Betydelsen av de klassiska studierna (2). Utvecklingsläran (19).
 » 4. (Studentämnenä): Kyrkoåret (10). Redogör för någon dikt av Horatius
 el. Catullus (0). Strindberg såsom dramatisk författare (3). Huru
 blev Skåne svenskt? (0). Turkarne i Europa (2). Det tropiska
 klimatet (3). Djurens olika försvarsmedel (5). Vad lär oss spek-
 tralanalysen om himlakropparna? (2). Aluminium och dess an-
 vändning (2) Vad kan göras för att komma ihåg en sak? (1).
 Bör Sverige hava en nationaldag och i så fall vilken? (3).
 » 5. Gottland och dess historia (6). Betydelsen av kolonier (8). En viktig
 industri (4). Pressen och den allmänna opinionen (3).
 » 6. Valfritt ämne.
 » 7. Vilket tidevarv bör räknas som den svenska litteraturens guld-
 ålder? (6). Elektriska mätapparater (5) Det fria ordet och dess
 betydelse (8) Engelska revolutionen 1688 (2).
 » 8. Studentämnen från 1906 o. 1907.
 » 9. (Studentämnenä.) Reformationens betydelse för den allmänna kul-
 turen (3). Tegnér's epilog 1820, sedd i förhållande till samtida
 olika idéströmningar (4). Huru Gustav Vasas söner värdade fa-
 derns arv (3). Kampen om Östasien i senare tid (2). Bruket av
 alkohol ur hygienisk och social synpunkt (1). Hemmets värde
 under uppväxtåren (6).

Engelska: *Läsning:* Dickens, A Christmas Carol (65 sid.); Burnett,
 3 l. Little Lord Fauntleroy, kursivt.

Grammatik: Repetition av formläran och syntaxen.
 — *Muntliga och skriftliga övningar.* — *Talövningar.* —

- 8 *stilar* (studentskrivningen inberäknad), alla på lärorummet. (Fahlstedt.)
- Tyska:** *Läsning:* Hjorth, Vermischte Lektüre I (80 sid.); Budde, Blätter aus meinem Skizzenbuch, kursivt.
2 l.
Grammatik: Repetition av formläran och syntaxen.
Muntliga och skriftliga övningar. — *Talövningar.* — 11 *stilar* (studentskrivningen inberäknad), varav 10 på lärorummet. (Fahlstedt.)
- Franska:** *Läsning:* Halévy, Abbé Constantin (100 sid.), delvis kursivt; Maupassant, Contes Choisis (40 sid.).
4 l.
Grammatik: Syntaxen avslutad; repetition av formläran. — *Muntliga översättningsövningar.* — *Talövningar* med ledning av Stier, Petites Causeries Françaises. (Fahlstedt.)
- Latin:** *Livius*, omkr. 20 sidor ur Ponténs urval. *Cicero de officiis* efter Pontén (omkr. 20 sidor), *Vergilii Aeneid* VI 703—901, *Horatii oden* omkr. 400 vers. Behövliga delar av syntaxen. Antikviteter i sammanhang med läsningen av Livius. Repetition av föregående års kurs. 13 skrivningar på lärorummet. (Theander.)
7 l.
- Historia:** *Allmän:* Tiden från 1815. Repetition av Nya tiden. *Svensk:* Tiden från 1809. Repetition av Nya tiden. *Statskunskap:* Det svenska statsskickets historia. den nuvarande statsförfattningen och förvaltningen jämte översikt av några främmande länders statsförfattningar. (Bratt.)

Ämne för lärjungarnes föredrag;

Finska kriget 1808—09; Vissa stadganden i vår nuvarande regeringsform.

- Filosofi:** Hela logiken och repetition av psykologien. (Essén.)
1 l.
- Matematik:** *Analytisk geometri* avslutad. — *Stereometri* fullständig kurs.
Reallinjen. För övrigt hela matematikkursen utvidgad och repeterad.
7 l. — 11 matematiska *uppsatser* på lärorummet. (Westenius)
- Latinlinjen. Sammansatt ränta; bevis från n till $n+1$; heltalslära. —
3 l. *Stereometri*, — Allmän repetition. — 8 *uppsatser*, alla på lärorummet. (Forsman.)
- Fysik:** Optiken fr. o. m. linser slutläst. Dynamik. Repetition
Reallinjen. av hela skolkursen jämte exempelräkning. Under läsåret
4 l. ha lärjungarna utarbetat 4 *fysikaliska uppsatser* på lärorummet. (Lagergren.)
- Latinlinjen. Optiken fr. o. m. läran om linser. Magnetism och elektricitetslära. Repetition av hela kursen. (Forsman.)
3 l.

- Föredrag:* Spektralanalysen och dess betydelse för astronomin.
- Kemi:** Fullständig repetition av kemien efter Abenius lärobok. Reallinjen. (Forsman.)
2 l.
- Biologi:** *Botanik:* De viktigaste kryptogamtyperna samt allmän botanik.
1 l. *Zoologi:* Repetition av läran om människokroppen. (Hemmendorff.)
- Teckning:** Rumsmöbler och andra modeller i fritt perspektiv. — Delvis fortsättning av projektionsläran, t. o. m. läran om indirekt perspektiv. (Kjellin.)
-

Snickerislöjd.

Slöjdundervisningen har under läsåret fortgått på samma sätt och efter samma plan som föregående år.

Av de lärjungar, vilka hava sickerislöjd upptagen på förmiddagens arbetsordning, hava 4 på angivna skäl varit befriade.

Vårterminens arbeten komma att framläggas i gymnastiksalen den 29 och 30 maj och få av lärjungarna avhämtas efter avslutningen.

Sång.

I *sång* hava klasserna 4—1 undervisats lördagar kl. 2,50=3,35. 3:e och 2:a förberedande hava haft sång fredagar kl. 1—1,45.

Det allmännaste av musikens teori har meddelats genom muntlig och skriftlig inövning. Därjämte hava övats tonträffning, koral-sång, fosterländska sånger samt andra, vilka befunnits lämpliga för lärjungarne.

Gymnastik, Fäktning och Militärovningsar.

Från gymnastikövningarna hava på grund av hälsoskäl 70 av skolans lärjungar varit befriade hela eller större delen av året.

Gymnastik har ofta, då väderleken så medgivit, ägt rum i det fria eller utbyts mot fria lekar.

Skjutövningarna vid skolan, som bedrivs i fullständig överens-

stämmelse med de föreskrifter, som gälla för statens läroverk, började den 27 augusti och fortgingo till den 12 september under ledning av löjtnanten Möller.

67 av skolans lärjungar deltog i dessa övningar.

Skolans Inspektor:

Professorn, Kommendören m. m., Fil. D:r *Svante Arrhenius*.

Skolans Styrelse:

Läroverksadjunkten, Fil. D:r *Hj. Hjorth*.

Fil. D:r *S. Y. Lagergren*.

Fil. Lic. *Sam Jansson*.

Lärare och Lärarinnor:

Rektor:

S. Lagergren, Fil. D:r,

Matematik i II, Fysik i IV R och
III L = 13 lektioner.

Biträdande Rektor:

S. Jansson, Fil. Lic,

Svenska i IV och II; Engelska i
II, I och 5; Tyska i II och 5;
Franska i II = 25 lektioner.

Lärare:

A. Bratt, Fil. D:r,

Svenska i III och I; Historia i
IV—I; Kyrkohistoria i I = 20
lektioner.

Hj. Essén, Fil. o. Teol. Kand,
V. D. M.

Kristendom i IV—II; 5 och 4;
Filosofi i IV, III; Svenska i 5 och
4; skrivningsvakt 2 timmar i
veckan = 20 lektioner.

Förrättar dessutom morgonbönen 5 dagar i vec-
kan. (Delvis tjänstledig under höstterminen.)

- C. A. Fahlstedt*, Off. d'Acad., R. Engelska i IV och III; Tyska i IV,
F. H. L., III, I och 4; Franska i IV =
Professore diplomato. Föreståndare för 22 lektioner.
Svenska Bokhandelsskolan. Förrättar dessutom morgonbönen 1 dag i veckan.
- S. M. Forsman*, Fil. Kand., Matematik i IV L, III L, I och 4;
Fysik i IV L och I R; Kemi
i IV R, III R och I R = 29
lektioner.
- E. Hemmendorff*, Fil. D:r., Biologi i IV och III = 2 lekti-
Lektor vid Nya Elementarskolan. oner.
- G. Lindqvist*, Fil. D:r., Franska i II = 4 lektioner,
Adj. vid Jacobs Realskola.
- E. Teiling*, Biologi och geografi i II -- 2
= 22 lektioner.
- C. E. O. Theander*, Fil. D:r., Latin i IV—I = 26 lektioner.
- E. M. Westenius*, Fil. Kand., Matematik i IV R, III R och 5;
Fysik i III R, II R, 5 och 4;
Kemi i II R och 5 = 32 lek-
tioner.
- Lärarinnor:**
- D. Carlson*, Kindergarten = 12 timmar.
- A. Hanson*, Allt i 1 förb., Kristendom, Geo-
grafi, Biologi och Välskrivning
i I; Sång i 2 och 3 förb. =
24 lektioner.
- A. Hauffman*, Allt i 2 förb., utom 2 lektioner
innanläsning; Kristendom och
Välskrivning i 2 = 24 lek-
tioner.
- E. Hauffman*, Allt i 3 förb. = 25 lektioner.
- H. Karlgren*, Svenska i 2; Engelska i 4—1;
Historia i 5 = 23 lektioner.

- E. Lundborg*, Kristendom, Svenska, Tyska, Historia och Matematik i 3; 2 lekt. Innanläsning i 2 förb. = 22 lektioner.
- E. Söderhielm*, Svenska i I; Historia i 4, 2 och 1; Matematik i 2 och 1; Teckning i 1 = 23 lektioner.
- Övningslärare:**
- K. Johansson*, Slöjdlärare, Snickerislöjd i 3—3 förb. = 14 lektioner.
- C. Kjellin*, Artist, Teckning i IV—2 = 14 lektioner.
Överlärare vid Tekniska Skolan.
- E. K. Nerman*, Kapten, Gymnastikdirektör, Gymnastik i IV—I = 18 lektioner.
Lärare vid K. Gymn. Centralinst.
- F. Tiger*, Musikdirektör, Sång i 4—1 1 lektion.
Musiklärare vid Nya Elem.-Skolan.

Läkare:

W. Stridsberg, Med. Dokt.
Kungsgatan 2.

Vaktmästare.

L. Persson.
Engelbrektsgratan 9⁴.

Morgonbön

har hållits i klasserna 1 förb.—2 i *klassrummen* av vederbörande lärarinnor, i *bönsalen* för klasserna 3—Ring IV av Essén (5), Fahlstedt (1).

Lärjungarnas antal och fördelning på de särskilda klasserna:

Höstterminen 1911:

Ring IV R.	Ring IV L.	Ring III R.	Ring III L.	Ring II R.	Ring II L.	Ring I R.	Ring I L.	Summa
12	7	22	8	27	10	16	9	
5	4	3	2	1	3 förb.	2 förb.	1 förb.	276
32	30	28	18	29	10	6	10	

Studentexamen.

Den muntliga studentexamen innevarande termin ägde rum den 19 och 20 maj, och blevo därvid följande skolans lärjungar i högsta ringen godkända, nämligen: Bernhard Andersson, Lars Carell, Magnus Cavalli-Björkman, Gunnar Ekésiö, Peder Grönvall, Einar Hellström, Tom Kjellberg, Einar Pyk, Pelle Söderberg och Torsten Söderberg å realgymnasiet samt Birger Lundin, Carl Erik Platen och Axel Westman å latinggymnasiet.

Därjämte godkändes privatisten Anzelius.

Censorer voro Professorerna m. m. P. Persson, E. S. Staaff och observatorn m. m. F. A. Engström.

Att i egenskap av *vittnen* övervara examen hade av skolans Inspektor inbjudits Professorerna I. Bendixson, I. Fredholm och G. Lagerhielm, Byråchefen N. Sandell och Filosofie Doktorn L. Lindroth. Dessutom var Läroverksrådet N. G. W. Lagerstedt närvarande vid en del av examen.

Feriearbete.

Det feriearbete, som under sommaren anordnas vid Beskowska skolan, har till uppgift att med hänsyn till varje lärjunges särskilda anlag verka för utvecklande av elevernas förmåga av och därigenom intresse för självständigt arbete. Ferieuppgift bör sålunda ej i första hand avse ämne, där lärjunge äger medelmåttiga eller svaga insikter, utan bör fastmer väljas inom ett område (*även praktiskt*), som han någorlunda behärskar eller för vilket han ådagalagt särskilt intresse.

I övrigt gälla följande föreskrifter:

- a) För **realskolans** lärjungar gives intet obligatoriskt feriearbete, men där särskilda skäl föreligga, kan läraren uppmuntra därtill;

- b) Lärjungarna å **gymnasium** (även de som flyttats till Ring I) *välja själva* (efter samråd med sina lärare) en eller högst två ferieuppgifter inom följande områden:
- 1) *bokliga studier* avsedda att rikta eller fördjupa lärjungens insikter och uppfattning inom ett visst studieområde (kontrolleras genom tentamen);
 - 2) planmässigt anordnade *naturvetenskapliga iakttagelser* med skriftlig redogörelse för metod och resultat;
 - 3) *teckning, målning, trä- och metallslöjd* enl. av rektor eller facklärare godkänd plan (kontrolleras genom uppvisning av alstren);
 - 4) *praktiskt arbete* såsom lantbruk, trädgårdsskötsel, skogsvårdspraktik, verkstadsarbete o. d. (kontrolleras genom intyg från vederbörande arbetsledare);
- c) **Befrielse** från feriearbete — helt eller delvis — medges lärjungar, som
- 1) ej blivit uppflyttade vid vårterminens slut;
 - 2) hava svag hälsa.

Övriga meddelanden.

Vårterminens arbete avslutas lördagen den 31 maj.

Till beseende av lärjungarnas *slöjdarbeten* och *teckningar*, vilka under de båda sista dagarna finnas utställda i gymnastiksalen, inbjudas värdsamligen ungdomens föräldrar och målsmän samt andra för skolan intresserade personer.

Då *militärövningarna* enligt gällande föreskrifter skola vara avslutade den 12 september, måste alla vapendugliga lärjungar, som tillhöra eller söka inträde till någon av gymnasieringarne, infinna sig i skolan för att börja dessa övningar onsdagen den 27 augusti kl. 8 f. m.

De, som skola undergå *inträdes-* eller *flyttningsprövning* till någon av *gymnasieringarne* skola för detta ändamål inställa sig torsdagen den 4 september kl. 1,30 e. m.

De, som hava att undergå *inträdes-* eller *flyttningsprövning* till någon av klasserna 3—5, infinna sig måndagen den 8 september kl. 10 f. m. De, som skola prövas till lägre klasser än dessa, inställa sig tisdagen den 9 september kl. 10 f. m.

Läsningen börjar onsdagen den 10 september kl. 7,45 f. m. för klasserna 3—Ring IV och kl. 8,15 för 3 förb. 1—2 och kl. 8,45 för 2 förb.

Första förberedande klassen börjar dock först lördagen den 20 september kl. 11 f. m.

Rektorsexpeditionen är under hela sommaren öppen för anmälningar *onsdagar* kl. 1—1,30 samt från och med den 26 augusti alla dagar utom *lördag* kl. 1—2,30.

Anmälan till inträde kan dessutom göras skriftligen till under-tecknad under adress *Torö* (pr Valsjö).

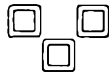
Terminsavgifterna, som böra erläggas i september och januari, äro

I kindergarten höstterm. 30 kr., vårterm.	45 kr.
» 1 förberedande klassen	50 »
» 2 » »	60 »
» 3 » »	70 »
» klass 1	85 »
» » 2.....	95 »
» » 3	105 »
» » 4	115 »
» » 5.....	125 »
» ring I och II	150 »
» » III.....	180 »

Inskrivningsavgiften kronor 10 erlägges vid lärjunges anmälan. Till kindergarten är dock ingen inskrivningsavgift, varjämte lärjunge, som genomgått skolans kindergarten, är befriad från inskrivningsavgift till 1 förberedande klassen.

Om fyra syskon samtidigt besöka skolan, erlägges ingen avgift för det yngsta barnet.

STEN LAGERGREN.

STOCKHOLM
O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI 1913
